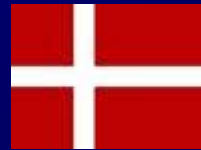

Kortlægning af patientdagbøger i danske intensivafdelinger

Ingrid Egerod
Seniorforsker, PHD
København, Danmark

Projektgruppe

- ✱ Ingrid Egerod spl., cand.cur., PHD
projektleder
- ✱ Kathrine Hvid Schwartz-Nielsen spl. BA
studentemedhjælper
- ✱ Glennie Marie Hansen BA-psych.
Studentemedhjælper
- ✱ Eva Lærkner spl., cand.cur.
udviklingssygeplejerske (intensiv terapi)

Introduktion

- ✱ Patienter oplever et tomrum i hukommelsen efter en intensivindlæggelse (Bergbom et al. 1999)
- ✱ Patient risikerer posttraumatisk stressyndrom efter en intensivindlæggelse (Griffiths & Jones 2001)
- ✱ Patientdagbøger anvendes som et debriefinginstrument efter en intensivindlæggelse (Bäckman & Walther 2001;Combe 2005)

Metode

- ✱ Identifikation af afdelinger der anvender dagbøger (n=19) blandt danske intensivafdelinger (n=48) ved hjælp af forskernetværk for intensivsygepleje (38%)
- ✱ Telefoninterview (n=19)
- ✱ Feltnoter og digital optagelse
- ✱ Deltagervalidering
- ✱ Transskription

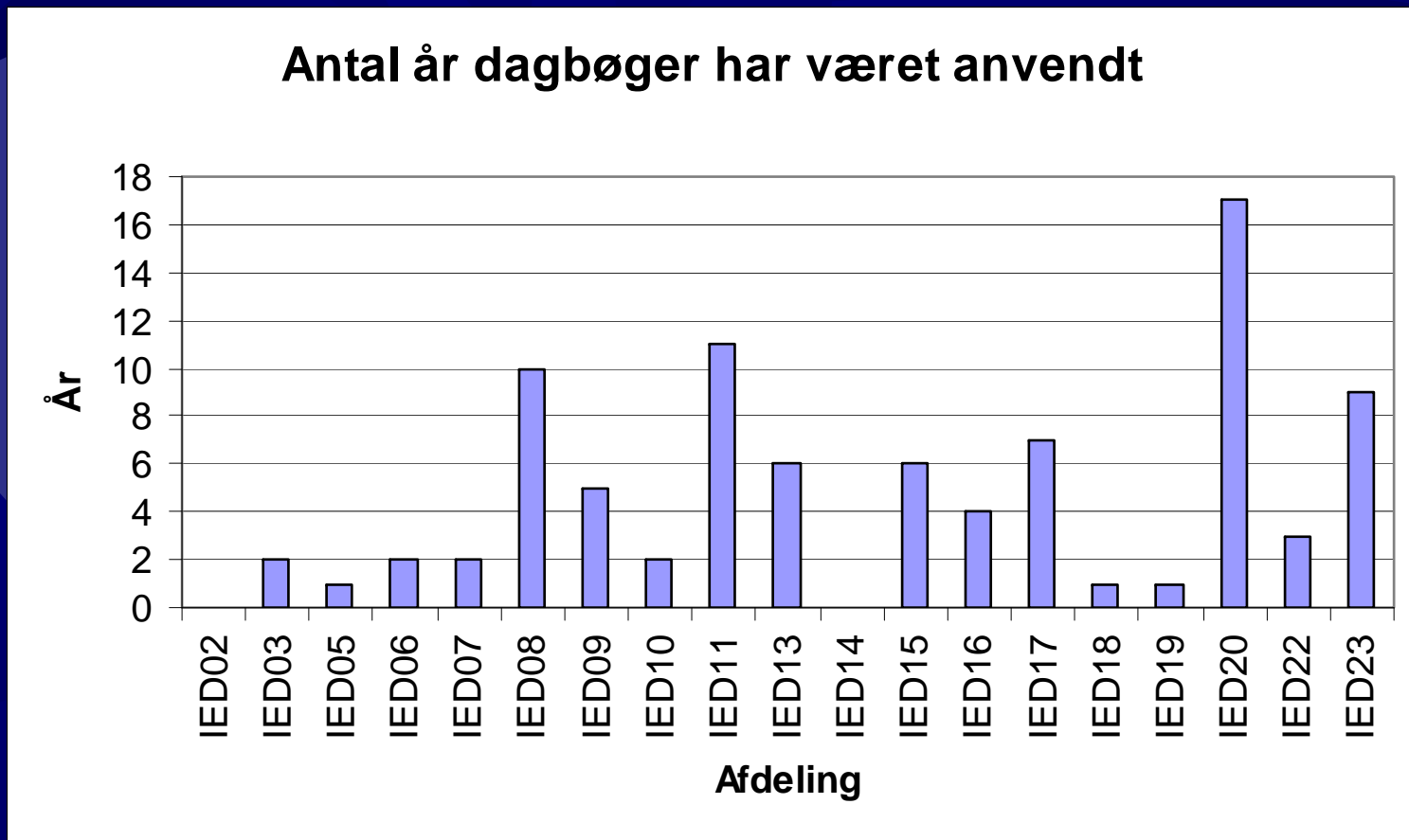
Resultater: Lokaltitet

Hvor bruges dagbøger i Danmark

Dagbøger anvendes i Ålborg, Århus og Odense, men ikke i København

Resultater: Dagbøger 0-17 år

Resultater: Formål

Variationer af formål med dagbøger

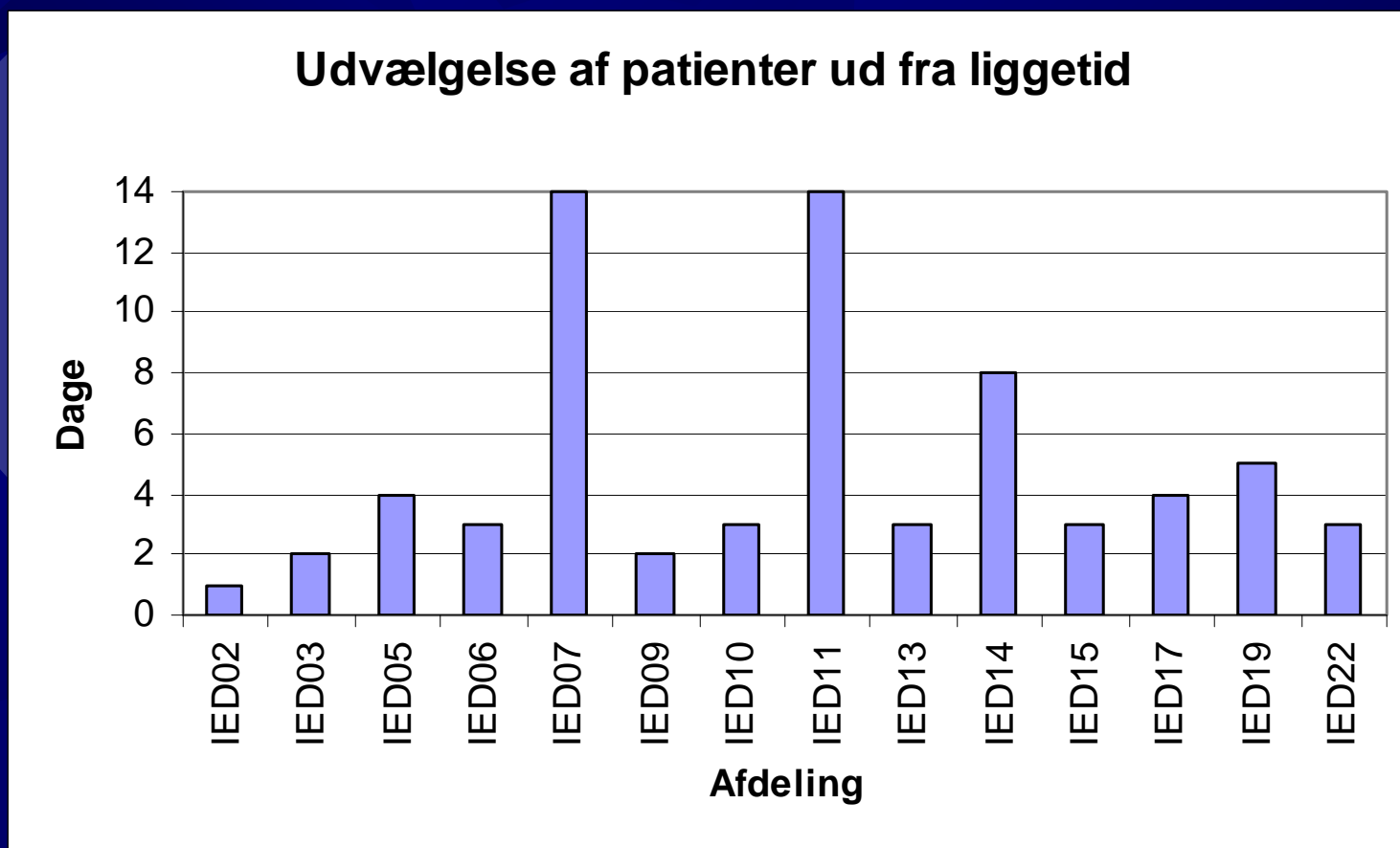
- At udfylde et **tomrum**, at hjælpe hukommelsen (fuldstændighed) (n=7)
- At **bearbejde** oplevelsen af intensiv terapi (n=6)
- At støtte **opfølgningssamtaler** (n=2)
- At øge **patienttilfredshed**, deltagelse og kvalitet i plejen (n=5)
- At erstatte **sorte huller** med billeder (n=1)
- At beskrive forløbet ved hjælp af **billeder** for at hjælpe **erkendelsen** (visuelt) (n=1)
- At rekonstruere forløbet **kronologisk** (temporal faktor, større perspektiv) (n=2)
- At beskrive **hændelser** i forløbet, fx besøg og behandling (n=1)
- At forebygge **posttraumatisk stresssyndrom** (terapi) (n=1)
- At give patienten indsigt i egen **sygdomsopfattelse** (n=1)
- At vise sygdommens alvor, **forklare fysisk træthed** (n=2)
- At **afklare misforståelser** mellem patient/familie eller patient/personale (n=2)
- At afklare **hallucinationer** (n=1)
- At beskrive **ubehagelige sanseindtryk** (n=1)
- At vise hvordan der er sket **fremskridt** (n=1)
- At hjælpe de **pårørende** med at huske eller forstå forløbet (n=1)
- At give de **efterladte** en forklaring ved dødsfald (n=1)

Resultater: Inspirationskilder

Inspirationskilder til anvendelse af dagbøger

- ✱ **Netværk (n=11)**
  - ✱ hørt om dagbøger ved udveksling under intensivuddannelsen, patient overflyttet
- ✱ **Egen idé (n=6)**
  - ✱ familiemedlemmer brugte dagbøger
- ✱ **Litteratur (ikke primært)**
  - ✱ stor variation i referencer
- ✱ **Konferencer (ingen)**

Resultater: Patientudvælgelse

Resultater: Struktur

Variationer i dagbøgernes struktur

- ☀ Flest dagbøger var A5-format
- ☀ Nogle dagbøger var A4-format
- ☀ Omslag
  - ✿ Billede af hospitalet (neutral)
  - ✿ Billede af en sygeplejerske (neutral)
  - ✿ Billede af en standardpatient (pædagogisk)
  - ✿ Billede af en blomst (opmuntrende)
  - ✿ Festlige farver (opmuntrende)
  - ✿ Intet omslag

Resultater: Hvem skriver?

Variation i forhold til dagbogens forfatter

- ✱ Plejepersonale og familien 53%
- ✱ Plejepersonale 37%
- ✱ Familien 10%
- ✱ Patienten 0%

Resultater: Hvem skriver?

- ☀ Sygeplejerske:

- ☀ *"Vi skriver til patienten".*

- ☀ *"Dagbogen er patientens ejendom".*

- ☀ *"Vi ved ikke hvad patienten eller familien gør med dagbogen".*

- ☀ Familiemedlemmer skriver ofte til hinanden:

- ☀ *"Jeg har blomster med og kommer igen på onsdag".*

- ☀ Patienter ikke deltage i dagbogsskrivningen:

- ☀ *"Patienter kan ikke selv føre dagbog på grund af okulære ødemer og dårlig finmotorik".*

Resultater: Hvordan skriver?

Principper for sproget i dagbogen 52%

- ✱ Professionel distance
- ✱ Personligt uden at være privat
- ✱ Omsorgen skal kunne mærkes, gerne "kære" patient
- ✱ Ikke krænke, ikke nedladende, ikke "kære" patient

Ingen regler 42%

Resultater: Billeder

Variation i anvendelse af billeder

- ✱ Ingen billeder
- ✱ Billeder af udstyr (respirator, etc.)
- ✱ Billede af standardpatient
- ✱ Billede af aktuel patient
  - ✱ Personalet fotograferer
    - Sygeplejerske eller hospitalsfotograf
  - ✱ Familien fotograferer

Resultater: Opbevaring

Variationer i opbevaring og udlevering af dagbøger

- ☀ Dagbogen hos patienten
- ☀ Dagbogen sammen med journalen
- ☀ Dagbogen på kontoret/skab
- ☀ Udlevering ved overflytning fra intensiv
- ☀ Udlevering ved opfølgning
- ☀ Udleveres ikke (makuleres eller arkiveres)

Resultater: Indhold

Kvalitative udsagn om dagbøger

- ☀ *"Dagbogen holder styr på hændelser under intensivforløbet".*
- ☀ *"Misforståelser kan undgås, fordi dagbogen anvendes som bevis for hændelser".*

Resultater: Dokumentkategori

- ✱ Dagbogen udgør en tvetydig dokumentkategori et sted mellem patientjournalen og privat dokument.
- ✱ Jurist: Når personalet skriver, bliver dagbogen en del af patientjournalen og arkiveres sammen med denne (jf. lov om patienters retsstilling).

Diskussion

- ✱ Dagbøger er indført som en græsrodsbevægelse i sygeplejen
- ✱ Der er usikkerhed om formålet for dagbøger
- ✱ Dagbøger uden opfølgning kan potentielt skade patienten
- ✱ Manglende viden om effekten eller konsekvenserne af dagbøger
- ✱ Mangler juridisk/etisk, psykologisk og sygeplejefaglig afklaring

Diskussion

- ☀ Patienter sederes lettere end tidligere, og er derfor mere vågne.
- ☀ Tidligere anså man amnesi som en positiv bivirkning til sedation, fordi patienten kunne glemme ubehagelige oplevelser.
- ☀ Nu konfronterer man patienterne for at de skal kunne bearbejde deres traume; jo mindre patienter kan huske, jo større er risikoen for PTSD.

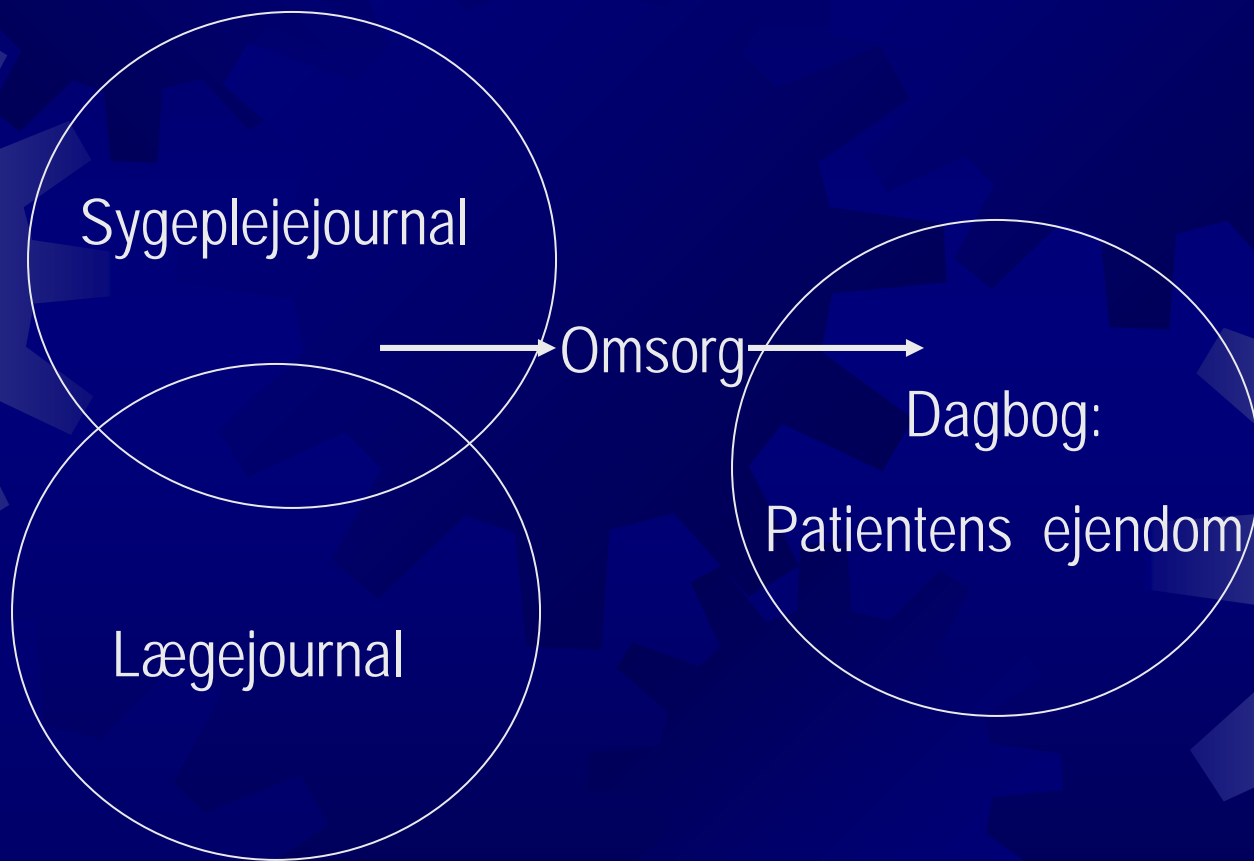
Diskussion

- ✱ Sygeplejersker mener ikke at patienter kan deltage i dagbogsskrivningen, på grund af okulære ødemer og dårlig finmotorik.
- ✱ En patientfortælling fra et intensivforløb beskriver muligheden for at deltage aktivt i skriveprocessen. Patientens kone sørgede for at han altid havde sine briller på og at han havde et kladdehæfte. (Rier 2000)

Diskussion

- ✦ Sygeplejersker er glade for dagbøger, fordi de viser de bløde værdier og omsorgen i sygeplejen.
- ✦ Hvis omsorgen primært udtrykkes i dagbøger (patientens ejendom), og forsvinder fra sygeplejejournalen, er der risiko for at en vigtig del af sygeplejen vil gå tabt.

Diskussion

Konklusion og implikationer

- ✱ Fælles nationale retningslinjer for patientdagbøger kan løse problemet med manglende homogenitet
- ✱ Fælles nationale retningslinjer for patientdagbøger kan styrke muligheden for forskning
- ✱ Evidensbaseret praksis kan vise effekten af interventionen

Tak

